

af Pønningerne. Jeg har ikke villet undlade at ſige dette, thi jeg tror efter Udtaleſer, der ere ſaaldne fra Sider, der ſtaa mig nær, at man kunde komme til at løbe løbſt paa dette Omraade. Hvis det er ſaa, at man fra den Side, ſom gjør Modſtand mod det, ſom er Flertallets Opfattelse her, er villig til nogenlunde at gjøre Indrømmelſer, ſaa vilde man blive rørt over det ligesaa Uſedvanlige, at man fra vor Side vil være villig til at gjøre meget ſtore Indrømmelſer paa det materielle Omraade. Jeg har derfor blot nævnt det for at udtale, at der dog er en vis Begrænsning. — Med Henſyn til de lærde Skoler er jeg ganſke enig med det ærede Medlem for Kjøbenhavn's Ste Valgfreds, og det glæder mig at kunne begynde, hvor han ſlap, nemlig ved at ſige, at man ikke i diſſe Sager maa overſe, at vi kunne lappe paa Inſtitutionerne ſaa meget vi vilje; Naar Perſonerne ikke due, komme vi dog ingen Bei. Hvis det derfor i Virkeligheden var ſaa, at der i det Perſonale, der virker ved den lærde Skole, ikke var noget rigtigt Indhold, hvis de ſtode paa gamle forældede Standpunkter og man ikke kunde faae dem nogen Bei, hvad hjalp det ſaa at give nye Skolelove; det vilde dog ikke føre til Noget. Men nu er det min Overbeviſning, at det ikke er Tilfellet. Saavidt jeg kan ſjønne, er der hos dem, der virke paa det lærde Skoleveſens Omraade, mere og mere kommet en Tølelſe af, at Lidens Krav ſtille nye Fordringer, og ogsaa en Tølelſe af, at diſſe Fordringer bør imødekommes, ſaa at Forholdet maatte ſnarere er dette, at den lærde Skoles Lærere ere forud for den offentlige Mening med Henſyn til at ville ſøge Fremſkridt paa Stolens Omraade. Det Indtryk har jeg ialtfald faaet paa ikke ſaa Punkter ved Samtaler med Folk, der virke i den lærde Skole. Men, naar det er ſaa, at der blandt de Mænd, ſom virke ved den lærde Skole er en virkelig Tilhøielighed og Lyſt til at gjøre Fremſkridt, ſaa tror jeg, vi med Nytte kunne gribe til, thi ſaa er der een Ting, ſom jeg antager, vi mulig kunne blive enige om; under hele den øvrige Strid, tror jeg, at vi da maatte kunne blive enige om at unde Skolen noget mere Frihed. Jeg tror, at vi vilde være ſærdels vel tjente dermed og vilde gjøre et ikke ubetydeligt Fremſkridt i Diebliffet, hvis vi her kunde blive enige om at unde den lærde Skole en noget større Frihed, end den nu har; jeg tror, at deraf vilde følge, at den lærde Skole ſelv tog Initiativet til Reformer, vi her i høi Grad ſuſte, men ſom den ikke er iſtand til at tage nu, fordi den er altfor bunden paa Hænder og Fødder af den nuværende Lovgivning og de yderlig ſpecialiſerede Fordringer, der ſtilles til den. Det Indtryk har jeg, ſom ſagt, faaet ved Samtaler med Lærere i lærde Skoler. Naar jeg har talat med dem om, hvorledes Stillingen for Drengene er nu, har jeg let kunnet blive enig med dem om, at der er noget i høi Grad

ſørgeligt i den Maade, hvorpaa Børnene i den lærde Skole tilbringe deres Barndom. Naar en ſaadan Dreng paa en halv Enes Aar ſtaa op om Morgenen, anvender han en halv eller hel Time paa at gjennemgaa ſine Lektier, han gaar ſaa i Skole fra Kl. 10—3 (Stemmer: Nei, fra 9—3) — min Dreng begynder ſørſt Kl. 10, andre Drengene maatte Kl. 9 — jeg taler her kun om Drengene paa omtrent 10 Aar. Underviſningen varer alſaa i 5 Timer. Han kommer hjem Kl. 3—4, og naar han har ſpiſt til Middag, er det mørkt. Hvad ſkal man ſaa gjøre med ſaadan en Dreng; man kan ikke ſende ham ud paa Gaden; han bliver derfor ſiddende i Stuen og har ſaa igjen 2—3 Timers Leſetid; ſaa er det Ehetid, ſaa gaar han i Seng, og ſaa er den Dag endt og ſom den alle de følgende. Nu har han Søndagen tilbage, men med Søndagen er det ſaaledes, hvad let kan forſtaes, at Skolen naturligvis under Tryk af Alt, hvad der ſkal meddeles Disciplene, tager Søndagen med i Betragtning, ſaa at Mandagen let bliver den ſærefte Dag i Ugen, hvoraf følger, at ogsaa Søndagen paa Grund af de extra Fordringer, der ſtilles, for det Meſte gaar med til Lektieleſning. Jeg ſiger, at jeg kan ikke negte, at, naar jeg ſer paa en ſaadan Drengs Leveviſ, er der noget i høi Grad Bemødt og ſørgeligt derved, og det forekommer mig, at der er noget abſolut Urigtigt derved. Naar, paa det Punkt tror jeg, ſom ſagt, at jeg har mange Lærere ved den lærde Skole paa min Side; men naar jeg ſaa ſiger til dem: "Naar I i den Grad lægge Beſlag paa Børnets hele Tid, maa I gjøre noget Mere for dets legemlige Udvikling. Drengene maa da mindſt en Time om Dagen have nogen Legemsøvelse, noget Gymnaſtik eller Eliat (En Stemme: De have fri Gymnaſtik i Friſkoleveret.) Det har jeg ikke Noget imod; Jeg kan være lige ſaa godt ſom Gymnaſtik, naar Drengene blot faae Tilſtrækkeligt deraf (En Stemme: De have allerede en Times Legemsøvelse daglig.) Nei, det have de i Virkeligheden ikke, det have de langtfra; de have to Gymnaſtiktimer om Ugen og ſaa en Smule Friſkole, men det regner jeg ikke for Noget. Jeg mener, at ved Siden af diſſe Puſterum mellem Timerne ſkulde de have en Times legemlig Øvelse hver Dag, og det tror jeg heller ikke, Skolen vilde have Noget imod. (Brix: Nei!) Det glæder mig, at det ærede Medlem er enig deraf. Til denne Fordring vil imidlertid Skolen for det Førſte ſvare: Vi kunne ikke gjøre det for det offentlige Mening; Forældrene ville ikke ſynes om at give de mange Penge ud for, at Børnene ſkulle løbe og ſpringe Gymnaſtik, og det kunne vi ikke komme ubover ad Lovgivningens Bei. Men der er ogsaa en anden Ting. Vi kunne ikke, ſige de, undvære de 6 Timer daglig, naar vi ſkulle føre Børnene til det Maal, der engang er ſat for os, og den ſamme Indvending hører jeg paa andre Omraader. Nu er det jo